

למסקנת הסוגיא אין חילוק בין אמר 'כוזית כוזית' ובין 'כוזית וכוזית', בשניהם הולך רבי יהודה אחר המחשבה הראשונה (כך דעת רבי. ולכאורה לאילפא ב'כוזית וכוזית' הוי עירוב מחשבות. ע' שפת אמת וחזו"א).

ג. חשב על אותו חלק לאכלו בחוץ למחר; רבי פשט ללוי שלכו"ע יש כאן עירוב מחשבות, ופסול ואין בו כרת.

התוס' תמהו האם רבא ג"כ יכול לסבור כן.

ד. כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ – מצטרפים לפסול, ואין בו כרת. ואין הפרש בסדר המחשבות.

ה. לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית – כשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפין.

דין תמורת עולה תמורת שלמים; תפוס לשון ראשון – יתבאר בע"ה בתמורה כה.

דף לא

מח. מה דין הקרבן במחשבות פסול דלהלן?

א. חשב לאכול כחצי זית חוץ לזמנו ושוב חשב לאכול כחצי זית חוץ לזמנו.

ב. חישב על שני חצאי כוזיתים לאוכלם חוץ לזמנו ועל חצי כוזית חוץ למקומו, באופנים הללו [חוץ לזמנו] = ז'; 'חוץ למקומו' = מ' ז'.

ז' ד' מ'; מ' ז' ז'; חצי כוזית חוץ לזמנו, וכוזית – חצי חוץ למקומו וחצי חוץ לזמנו.

ג. חישב שיאכלהו כלבים למחר; שתאכלהו האש למחר.

ד. חישב על אכילת פחות מכוזית, חוץ לזמנו או חוץ למקומו.

ה. חישב על אכילת כוזית ע"י שני בני אדם, חוץ לזמנו או למקומו.

ו. חישב על אכילת כוזית ביותר מכדי אכילת פרס.

ז. חישב על אכילת אימורים לאדם, חוץ לזמנו.

א. שתי מחשבות על כחצי זית מצטרפות לפסול ולפגל. [ואפילו בשתי עבודות שונות – מצטרפות, כגון

חשב חצי זית בשחיטה ושוב חשב בזריקה על חצי זית (עפ"י מנחות יג-ד)].

יש להסתפק בשני בני אדם שחשבו, והשני לא ידע ממחשבת הראשון – האם מחשבותיהם

מצטרפות (חדושים ובאורים מנחות ג, י).

ב. דיני מחשבות פסול בשני חצאי כוזית חוץ לזמנו וכחצי זית חוץ למקומו, באופנים השונים;

ז' ד' מ' – פיגול וב'כרת' (רבין בשם בר קפרא).

מ' ז' ז' – רב דימי בשם בר קפרא: פיגול וב'כרת' (אבל לדעת רבין פסול ואין בו כרת, שכבר נצטרפה מחשבת המקום למחשבת הזמן הראשונה והוציאה מידי פיגול. עפ"י רש"י).

ז' מ' ז' – לרבא (ולרב אשי בשם ב"ק. רש"י): פיגול ובכרת; 'זיקץ כישן הפיגול' להצטרף עם האחרון. לרב המנונא (ולרב דימי ורבין. עפ"י רש"י): פסול ואין בו כרת.

חצי זית חוץ לזמנו, וכוזית – חצי חל"מ וחצי חל"ז – לרב אשי בשם בר קפרא: פיגול וב'כרת'. (ושאר אמוראים חולקים. ערש"י).

ג. חישוב על אכילת כלבים או על אכילת אש למחר – הרי זה פיגול, שכן מצינו שנקראו אלו 'אכילה' בכתוב, ובכלל אם האכל יאכל הם (רבי ינאי). ודוקא כשהוציא בלשון אכילת האש, אבל הקטרה אינה בכלל אכילה [ואם חישוב להקטיר הבשר – כשר להכמים].

א. חישוב על כחצי זית לאכילת אדם וכחצי זית לאכילת האש – מצטרפים, אעפ"י שהקטרה ואכילה אינם מצטרפים (כ"מ בגמרא).

וכן לאידך גיסא, חישוב על כחצי זית להקטירו וכחצי זית שתאכלהו האש – אינם מצטרפים (עפ"י שפת אמת להלן סה. מנחת חינוך קמד, ב).

ב. חישוב על אכילת אש בדברים שאינם ראויים לאכילת אדם, כגון בפרי הנשרפים – כתבו התוס' (לה. ד"ה באכילת) שאין מועילה מחשבתו לפסול. ויתכן שרש"י (שם) חולק (ע"ע מנחת חינוך קמד, ב).

ד. חישוב על אכילת פחות מכוית חוץ לזמנו או חוץ למקומו – הקרבן כשר.

ה. חישוב על אכילת כזית על ידי שני אנשים; רב אשי (אסי) נסתפק, ואביי פשט שמצטרפים לכוית'.

ו. חישוב על אכילת כזית ביותר מכדי אכילת פרס; רבא הסתפק ופשט אביי שמחשבה זו פוסלת, ודחו את הוכחתו.

א. מחשבה סתמית על אכילה מתפרשת בכדי אכילת פרס (עפ"י חדושים ובאורים מנחות ג, י).
ב. פסק הרמב"ם כאביי.

ז. חישוב על אכילת אימורים לאדם; להכמים כשר. ולרבי אליעזר פסול.
י"א שלרבי אליעזר דין האוכלו ב'כרת'. ויש חולקים. (ע' לעיל כה ובתוס' שם).

מט. מה דין המאכלים דלהלן לענין טומאת אכלין:

א. מאכל כביצה שהוא ראשון לטומאה שנבלל עם כביצה שני-לטומאה.

ב. חזר וחילקם לאחר שנבללו.

ג. חזר שוב ועירבן או שנפלו שניהם על ככר של תרומה.

ד. שני חצאי כביצה, אחד נטמא מאב הטומאה ואחד מולד הטומאה, שנצטרפו.

ה. לאחר שנצטרפו, לקח עוד חצי-כביצה שנטמא מאב הטומאה והוסיף עליהם.

א. אוכל כביצה ראשון שנבלל עם אוכל שני – דינם ביחד כראשון-לטומאה, כדין החמור שבהם.

ב. חזרו ונחלקו – דינם לטמא אחרים כשני-לטומאה, שהרי עתה בכל חתיכה אין שיעור כביצה אלא בצירוף שני-לטומאה.

ג. חזר וערבן – חזר דינם להיות כראשון.

לפירוש רבנו תם משמע שרק באופן זה שיש מן השני עתה כשיעור ביצה, אבל בלאו הכי דין

המאכל כשני לרב המנוגא אעפ"י שיש כביצה בראשון, היות וכבר בטל ממדרגתו להצטרף

עם השני שהרי השני צריך להצטרף עמו כיון שאין בו כשיעור. ואין כן דעת רש"י.

אם לא נתערבו ונפלו על ככר של תרומה; אם נפלו בזה אחר זה באופן שלא נגעו שניהם בבת אחת בככר – הרי הוא 'שלישי' ופסול. ואם בבת אחת (אפילו אינם מחוברים אלא נגעו בככר כשהם מפורדים. רש"י ותוס'. וע' גם בספר תורת גטין קכד ובקה"י סוכה כה וטהרות מה, ב) – הרי הככר 'שני' ומטמא אחרים.

ד. שני חצאי כביצה שנצטרפו, אחד נטמא מאב הטומאה ואחד נטמא מראשון – מטמאים כקל שבשניהם. ודוקא כגון זה שהם כשם אחד, והשני לטומאה בא ע"י ראשון (ע' מעילה יז-יח) אבל אב הטומאה עם ראשון לטומאה אינם מצטרפים אפילו לקל, שהאב דבר אחר הוא וגם אינם שוים בשיעורם וגם חלוקים הרבה בטומאתם לענין אדם וכלים (עפ"י חזו"א טהרות א, י).

ה. נטל כחצי ביצה נוסף שנטמא מאב הטומאה והוסיף עליהם; לרבא – נשתנה עתה דינם להיות ראשון, שחזור וניעור. לרב המנונא – נשארו שני.

לדעת ר"ת, אפילו היה באוכל החמור קודם שנתערב כשיעור ביצה, אעפ"כ לרב המנונא בטלה טומאתו החמורה ממנו ע"י צירופו עם האוכל הקל, כיון שאין עתה שיעור כביצה בקל. ולפרש"י, אם היה כביצה באוכל החמור קודם שנתערב – מודה רב המנונא שחזור עתה לטומאתו החמורה.

פרק שלישי; דפים לא – לב

- ג. א. מה דינם של זרים, נשים, טמאים – לענין שחיטת קדשים וקבלת הדם?
- ב. כל הפסולים שעבדו במחשבת פסול – מה הדין בשחיטה ובקבלה?
- ג. האם סמיכה על הקרבן נעשית בטהורים דוקא? ומהו מקור הדין?
- ד. מה דינו של טבול יום לענין כניסה למחנה לוייה?
- ה. כלפי אלו הלכות נאמר הכלל 'הואיל והותר – הותר'?

א. שחיטה כשרה אף לכתחילה בזרים ובנשים (וב'הלכות ארץ ישראל' החמיר לכתחילה שנשים לא ישחטו, ואף בחולין. עתוס'), אבל טמאים – מדרבנן לא ישחטו הגם שעומדים בחוץ ושוחטים בסכין ארוכה, גזירה שמא יגעו בכשר. ולשמעון התימני, מצד הדין אי אפשר, שלדעתו צריך שיהא השוחט לפני ה' וזה אי אפשר בטמא.

קבלת הדם בכל אלו – פסולה.

אין חילוק בין קדשים קלים לקדשי קדשים.

ב. כל הפסולים ששחטו במחשבת פסול, היות והם כשרים לשחוט, נפסל הקרבן במחשבת-פסול. אבל קבלו את הדם במחשבת פסול, אינם פוסלים במחשבתם, שהרי האישים פסולים לעבודה ואין כאן 'עבודה' להיפסל במחשבה. לפיכך אם יש דם הנפש – יחזור הכשר ויקבל.

יש אומרים שטמא שקיבל, שוב אין תקנה בקבלה נוספת. וי"א רק כשזרק (ע' ריש מעילה; רמב"ם וראב"ד פ"א מפסוה"מ; שפ"א).